

Plan poslovanja društva Zračna luka Zagreb d.o.o. u 2023. godini

Ranko Ilić, MBA
Direktor

Siječnja 2023.

1. OPĆI PODACI	2
1.1. Djelatnost Društva	2
1.2. Organi Društva	5
1.3. Povezana i pridružena društva	5
2. POSLOVNI CILJEVI U 2023. GODINI	5
3. OPIS PLANA POSLOVANJA U 2023. GODINI ...	7
3.1. Plan prihoda	7
3.2. Plan promjena u portfelju usluga	8
3.3. Plan promjena u ključnim partnerstvima	8
3.4. Odnos prema srednjoročnom planu poslovanja 2023.-2025.	8
3.5. Plan rashoda	8
3.6. Promjene u strukturi dobavljača	8
3.7. Plan investicija i ulaganja u IT	8
3.8. Plan izlaska na nova tržišta	9
3.9. Plan značajnijih korporativnih promjena	9
3.10. Plan ključnih investicija za ostvarivanje planiranih poslovnih ciljeva	9
4. KLJUČNI ELEMENTI FINACIJSKOG PLANA	10
4.1. Plan prihoda i rashoda	10
4.2. Plan neto dobiti, EBITDA, bruto marže	10
4.3. Plan promjena u imovini i strukturi imovine	11
4.4. Plan promjena u dugotrajnoj imovini	11
4.5. Plan promjena u strukturi izvora financiranja	11
5. OSTVARENJE U 2022. GODINI	11
5.1. Ostvareni financijski rezultat	11
5.2. Ostvarivanje ciljeva u 2022. godini	12
6. OPIS KLJUČNIH ULAZNIH PARAMETARA I PRETPOSTAVKI	13
6.1. Očekivanja ključnih zainteresiranih strana	13
6.1.1. Kupci/korisnici usluga	13
6.1.2. Vlasnici	13
6.1.3. Partneri	13
6.1.4. Uža i šira društvena zajednica	13
6.1.5. Zaposleni	14
6.2. Promjene na tržištu kupaca	14
6.3. Promjene na tržištu dobavljača	14
6.4. Promjene u tehnologiji i okruženju, IT, potrebe za investicijama koje iz toga proizlaze..	14
6.5. Promjene institucionalnog (regulatornog) okvira.....	14
6.6. Promjene u financijskom i makroekonomskom okruženju	14
6.7. Ključni rizici neostvarivanja plana poslovanja	15
6.7.1. Strategijski rizici	15
6.7.2. Rizici upravljanja	15
6.7.3. Operativni rizici	16
6.7.4. Financijski rizici	16
6.7.5. Tržišni rizici	16
6.7.6. Politički, društveni i regulatorni rizici	17
6.7.7. Rizici elementarnih nepogoda	17
6.8. Ključne pretpostavke za ostvarivanje plana	17
7. PLAN NABAVE ROBA I USLUGA U 2023. GODINI	18
8. ZAKLJUČAK	21

	Ime i prezime:	Funkcija:	Datum:	Potpis:
Izradio:	Ranko Ilić, MBA	Direktor	15.1.2023.	

1. OPĆI PODACI

U nastavku donose se opći podaci o Društvu Zračna luka Zagreb d.o.o., Rudolfa Fizira 1, 10410 Velika Gorica.

1.1. Djelatnost Društva

Osnovna djelatnost društva, temeljem upisa u Trgovačkom sudu je:

- usluge u zračnoj luci;
- djelatnosti u zračnim lukama, ostali kopneni putnički prijevoz, redovni i ostali, prijevoz putnika cestom, prijevoz robe (tereta) cestom, međunarodni prijevoz osoba i stvari u cestovnom prometu;
- zračni prijevoz, redovni i izvanredni;
- skladištenje robe, poslovi međunarodnog otpremništva, međunarodni prometno agencijski poslovi;
- iznajmljivanje vlastitih nekretnina, iznajmljivanje automobila i ostalih kopnenih prometnih sredstava;
- zastupanje stranih tvrtki, promidžba (reklama i propaganda), kupnja i prodaja roba, obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu;
- pripremanje hrane, usluživanje pićem i napicima i pružanje usluga smještaja, opskrbljivanje pripremljenom hranom;
- poduka i stručno osposobljavanje letačkog i zemaljskog osoblja;
- opskrba parom i toplom vodom;
- usluge u nautičkom, seljačkom, lovnom i drugim oblicima turizma;
- održavanje i popravak motornih vozila, zrakoplova i električnih aparata.

Na temelju *Odluke Skupštine Društva o dopuni registracije Društva Zračna luka Zagreb d.o.o. Odluke o izmjenama i dopunama Društvenog ugovora*, od 10.3.2014. godine izvršena je dopuna djelatnosti Društva i to:

- univerzalne usluge s područja elektroničkih komunikacija;
- djelatnost pružanja usluga elektroničkih publikacija;
- usluge informacijskog društva;
- istraživanje tržišta i ispitivanje javnoga mnijenja;
- savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem;
- izdavačka djelatnost;
- organiziranje seminara, kongresa, tečajeva i sajмова;
- računalne i srodne djelatnosti;
- poduka za rad na računalima;
- tehničko ispitivanje i analize;
- certifikacija sustava i proizvoda;
- certifikacija sustava kvalitete, zaštite okoliša, zaštite na radu, sigurnosti hrane i sigurnosti podataka;
- certifikacija proizvoda i sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša.

Zadržane su djelatnosti koje je Društvo obavljalo i prije preuzimanja od strane Koncesionara, a dopuna je izvršena kako bi, djelujući u novim okolnostima, Društvo imalo pretpostavke za ostvarivanje prihoda u budućnosti.

Zračna luka Zagreb d.o.o. (u daljnjem tekstu ZLZ d.o.o.) Zagreb, obavlja uslužne djelatnosti u vezi sa zračnim prijevozom. Društvo je osnovano 11. studenog 1961. godine pod nazivom Zrakoplovna luka Zagreb. Usklađenje akata sa Zakonom o trgovačkim društvima upisano je u sudski registar 2. veljače 1994. godine. Matični broj društva je 3216098, OIB 60482636839. Sjedište društva se nalazi u Velikoj Gorici, Rudolfa Fizira 1, 10410 Velika Gorica. Društvo ne kotira na burzi.

Dana 11.4.2012. godine sklopljen je Ugovor o koncesiji za izgradnju i upravljanje zračnom lukom Zagreb između Republike Hrvatske (RH) kao Davatelja koncesije i ZAIC-A LIMITED kao Koncesionara (dalje u tekstu „Ugovor o koncesiji“), za izgradnju Novog putničkog terminala (NPT) i upravljanje zračnom lukom Zagreb.

Dana 28.9.2012. godine, sukladno odredbama Ugovora o koncesiji, ZAIC-A LIMITED je prenio prava i obveze iz Ugovora na novoosnovano društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj – MEĐUNARODNA ZRAČNA LUKA ZAGREB d.d., (u daljnjem tekstu MZLZ) sa sjedištem u Velikoj Gorici, Rudolfa Fizira, 1, 10150 Zagreb, OIB 79446233159, koje je od tada preuzelo sva prava i obveze Koncesionara iz Ugovora o koncesiji.

Na dan ispunjenja svih preduvjeta za preuzimanje, 5.12.2013. godine, Međunarodna zračna luka Zagreb d.d., preuzela je operativno upravljanje zračnom lukom Zagreb, sukladno Ugovoru o koncesiji. Istovremeno je izvršen i prijenos radnika iz društva ZLZ d.o.o. u društvo Međunarodna zračna luka Zagreb d.d., a temeljem Izmjena br. 2. Ugovora o koncesiji od dana 2.12.2013. godine, kojima je, sukladno pozitivnim propisima, izvršen prijenos poduzeća, odnosno gospodarske djelatnosti na novog poslodavca. Istovremeno izvršen je i prijenos dvaju povezanih društava, kao i njihovih radnika, Zračna luka Zagreb-Trgovina d.o.o. i Zračna luka Zagreb-Ugostiteljstvo d.o.o.

Slijedom navedenog, dana 4.12.2013. godine Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo izdala je Operatoru aerodroma Zagreb – Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb d.d., Rješenjem Klasa: UP/I-343-03/13-0157, Urbroj: 376-05-01-13-7., Svjedodžbu aerodroma broj AP-01-003. Istoga dana, Rješenjem Klasa: UP/I-343-03/13-01/58, Urbroj: 376-05-01-13-4., izdala je Odobrenje za pružanje zemaljskih usluga Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb d.d. za potrebe obavljanja zemaljskih usluga na zračnoj luci Zagreb, do 4.12.2020. godine.

ZLZ d.o.o. nastavlja djelovanje kao pravni subjekt, ali više nema Svjedodžbu aerodroma i ne obavlja aerodromsku djelatnost, odnosno ne pruža zemaljske usluge te ne stječe prihode po toj osnovi, već sukladno *Odluci Skupštine Zračne luke Zagreb d.o.o. o formiranju trgovačkog društva Zračna luka Zagreb d.o.o. nakon preuzimanja upravljanja od strane Koncesionara, Broj. 14-SD/13., od 27.5.2013. godine*, zadržava naziv tvrtke i ima drugu funkciju s nekoliko zaposlenih (od 1.8.2014. ima 5 zaposlenih, od 9.10.2017. ima 6 zaposlenih).

Sukladno navedenom, Ugovor o koncesiji je u potpunosti stupio na snagu 5.12.2013. godine te je tim danom ZLZ d.o.o. stavila na raspolaganje zemljište, pokretnu i nepokretnu imovinu, Republici Hrvatskoj kao Davatelju koncesije, koja je potom istu predala na upravljanje MZLZ-u, sukladno Ugovoru o koncesiji.

Osim zemljišta i imovine ZLZ d.o.o., Republika Hrvatska je koncesijskom društvu dodatno predala na upravljanje zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske na kojem je izgrađen NPT koji će slijedom navedenog biti u vlasništvu Republike Hrvatske. Obveza Koncesionara je svu imovinu u vlasništvu ZLZ-a d.o.o., koju mu je Davatelj koncesije predao na upravljanje, održavati na primjeren način kako bi bila u funkcionalnom stanju. Navedena obaveza održavanja imovine detaljno je regulirana člankom 10.10 te Dodatkom 23 Ugovora o koncesiji.

Ugovorom o koncesiji, koncesija se daje na rok od 30 godina od dana preuzimanja 5.12.2013. godine, dakle do 5.12.2042. godine. Ugovorom o koncesiji (Članak 2.4.1., 2.4.2. i 2.4.3.) zemljište te nepokretna i pokretna imovina potrebna Koncesionaru za izvršenje Ugovora o koncesiji, predana je na korištenje Koncesionaru bez naknade na rok od 30 godina. Vlasnik dijela zemljišta i sveukupne predane nepokretne i pokretne imovine je ZLZ d.o.o. i ostat će vlasnik tijekom trajanja koncesije. Knjigovodstvena vrijednost te imovine, na dan preuzimanja 5.12.2015. godine iznosila je 391.990.690,49 HRK (autorsko pravo – nematerijalna imovina u iznosu 4.757.988,33 HRK; objekti i oprema u iznosu 387.068.111,94 HRK; materijalna imovina koju je koristilo ZLZ-Ugostiteljstvo d.o.o. u iznosu 90.123,99 HRK; nematerijalna imovina koju je koristila ZLZ-Trgovina d.o.o. u iznosu 24.017,62 HRK i materijalna imovina koju je koristila ZLZ-Trgovina d.o.o. u iznosu 50.448,61 HRK. Predviđeno je da će se NPT izraditi na zemljištu u vlasništvu RH.

Datumom isteka koncesije Koncesionar je obavezan osigurati neometani prijenos Zemljišta i imovine zračne luke na Davatelja koncesije.

Društvo MZLZ, osim obaveze izgradnje NPT-a i ostale potrebne infrastrukture, plaćat će koncesijsku naknadu pravnim osobama javnog prava, Vladi Republike Hrvatske, gradu Zagrebu, gradu Velika Gorica, te Zagrebačkoj Županiji, koje su imatelji udjela u društvu ZLZ d.o.o., sukladno Članku 9.(g) Zakona o zračnim lukama (NN 19/98 i 14/ 11). Sukladno citiranoj odredbi Zakona o zračnim lukama, koncesijska naknada nije prihod društva ZLZ d.o.o., već prihod navedenih osoba javnog prava.

Iz Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zračnim lukama (NN 78/15), Članak 6., Točka (10) proizlazi da u slučaju prestanka Ugovora o koncesiji ZLZ d.o.o. preuzima upravljanje zračnom lukom pod uvjetima koji vrijede za operatore aerodroma, propisanim važećim propisima s područja civilnog zračnog prometa.

Nadalje, iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zračnim lukama (NN 78/15), Članak 2., Točka (11) proizlazi da u slučaju davanja koncesije na nekretninama u vlasništvu Društva u isključivom vlasništvu Republike Hrvatske i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, imatelji udjela kao ovlaštenici koncesijske naknade, mogu se sporazumjeti o obvezi plaćanja godišnje naknade Društvu za predanu imovinu, po tržišnoj vrijednosti.

Podatke i pokazatelje sadržane u ovom Planu poslovanja treba razumijevati i tumačiti u kontekstu novih okolnosti poslovanja, odnosno koncesije i utjecaja koje ista ima na poslovanje Društva.

1.2. Organi Društva

Organi Društva su: Uprava i Skupština.

Odlukom o broju članova Uprave Društva, od 10.3.2014. godine regulirano je da se Uprava Društva sastoji od jednog člana koji je ujedno Direktor Društva.

Dana 10.3.2014. godine Skupština Društva donijela je: *Odluku o ukidanju Nadzornog odbora Društva Zračna luka Zagreb d.o.o. te o prestanku njegova rada i Odluku o opozivu članova Nadzornog odbora.*

Funkciju Nadzornog odbora preuzela je Skupština Društva, što je regulirano i *Odlukom o izmjenama i dopunama Društvenog ugovora*, koju je na sjednici održanoj 10.3.2014. godine donijela Skupština Društva.

Vlasnička struktura društva Zračna luka Zagreb d.o.o.

1.	Republika Hrvatska	55%
2.	Grad Zagreb	35%
3.	Zagrebačka županija	5%
4.	Grad Velika Gorica	5%

Skupština

Skupštinu čine predstavnici vlasnika: Republike Hrvatske, grada Zagreba, Zagrebačke županije, grada Velika Gorica.

Predsjednik Skupštine je Ministar mora, prometa i infrastrukture.

Sastav Skupštine: Oleg Butković (predsjednik), Tomislav Tomašević, Stjepan Kožić, Krešimir Ačkar.

1.3. Povezana i pridružena društva

Zračna luka Zagreb d.o.o. je 100%-tni vlasnik Zračne luke Zagreb - Trgovina d.o.o. – u Likvidaciji, 50%-tni vlasnik Plesoprijevoz-a d.o.o. (ostalih 50% udjela Plesoprijevoza d.o.o. je u vlasništvu društva Croatia bus d.o.o.); ima 15,69% vlasničkih udjela u JP Međunarodna zračna luka – aerodrom Mostar d.o.o. (Skupština JP Međunarodne zračne luke – aerodrom Mostar d.o.o. to treba potvrditi svojom odlukom) te 33,3329% vlasništva u društvu Soko Air d.o.o., Mostar. Postupak likvidacije društava Zračna luka Zagreb - Trgovina d.o.o. – u Likvidaciji nije moguća dok traju sudski sporovi koje su radnici pokrenuli protiv ZLZ d.o.o. i ovog društava, budući da tužbeni zahtjev sadrži i zahtjev „povratka na rad“. Zračna luka Zagreb - Ugostiteljstvo d.o.o. pripojeno je tijekom 2020. matičnom društvu ZLZ d.o.o, Rješenjem Trgovačkog suda, od 27.7.2020.

2. POSLOVNI CILJEVI U 2023. GODINI

S obzirom na nove okolnosti nastale preuzimanjem operativnog upravljanja nad zračnom lukom Zagreb od strane Koncesionara i činjenice da ZLZ d.o.o. više ne pruža aerodromske usluge, pored

misije, vizije i strategije, mijenjaju se i opći i posebni upravljački ciljevi. Unatoč promjeni konteksta i izvanredne situacije uslijed pandemije bolesti COVID-19 i temeljem toga, donošenja Kriznog plana poslovanja ZLZ d.o.o. za 2020. godinu (travanj-prosinac 2020. godina) te djelomičnog oporavka, u 2021. godini i značajnog oporavka u 2022. godini posebni upravljački ciljevi ZLZ d.o.o. u 2023. godini bit će, kao i do sada:

- 1. Praćenje realizacije Ugovora o koncesiji:** ovo je važan zadatak ZLZ d.o.o. u planskom razdoblju, zbog složenosti djelatnosti prihvata i otpreme putnika u glavnoj zračnoj luci RH, kao i kompleksnosti Ugovora o koncesiji i potrebi kontinuirane zaštite interesa RH, što nalaže adekvatnu organizaciju praćenja izvršenja Ugovora o koncesiji pri ZLZ d.o.o. Proteklih godina, od dana preuzimanja operativnog upravljanja od strane Koncesionara 5.12.2013., bilo je više pokušaja tumačenja Ugovora o koncesiji od strane Koncesionara, na način koji odgovara isključivo Koncesionaru, a koji nije istovremeno sukladan ispravnom pravnom tumačenju. Osobito se to odnosi na pitanje kvalitete usluga u Novom putničkom terminalu, „dodatnim“ radovima i refinanciranju, a tijekom 2021. godine i tumačenjem odredbi vezano za višu silu (pandemiju) i s tim u vezi obveze plaćanja koncesijske naknade. Zahvaljujući kontinuiranom praćenju Ugovora o koncesiji, ti su pokušaji spriječeni i nije nastala šteta za Davatelja koncesije niti za Državni proračun.

Mjerenje ostvarenja:

Brzina inicijalne reakcije na dopise i pojave jednostranog tumačenja Ugovora o koncesiji u roku 2 radna dana.

Kompetentna reakcija na slučajeve pokušaja odstupanja od Ugovora o koncesiji – 100%. Zaštita interesa RH kao Davatelja koncesije 100%.

- 2. Razvoj novih projekata:** u svrhu cjelovitog razvoja zračne luke Zagreb i izvan područja koncesije te stvaranja pretpostavki za dugoročno ostvarivanje vlastitih prihoda, radiće se na razvojnim projektima, a prvenstveno projekata Zagreb Airport City kao i određene aktivnosti u okviru kompatibilnog projekta Zagreb Airport Cargo City.

Mjerenje ostvarenja:

Rješavanje pitanja potrebnog za izgradnju i početak izgradnje hotela.

Dovršetak razgovora o modelu financiranja i upravljanja sa zainteresiranim stranama.

- 3. Upravljanje imovinom:** imovina koja nije predmet koncesije treba biti stavljena u funkciju ostvarivanja optimalnih prihoda.

Mjerenje ostvarenja:

Prodaja rashodovane imovine koju Koncesionar neće više koristiti, a temeljem pisane izjave Koncesionara – 100%.

Priprema prodaje apartmana u Dugoj Uvali – 100%.

- 4. Razvoj novih usluga:** radi stvaranja pretpostavki za ostvarivanje prihoda u novim okolnostima razvijaju se nove usluge koje će se nuditi na tržištu: konzultantskih usluga, usluga upravljanja projektima, IT rješenja za aerodrome, edukacije, zastupanja stranih tvrtki.

Mjerenje ostvarenja:

Povećanje prihoda iz navedenih djelatnosti za 10% u odnosu na 2022. godinu.

5. **Razvoj kompetencije:** s obzirom na dopunu registracije društva novim djelatnostima, potrebno je razvijati kompetenciju za pružanje novih usluga, kako bi se osigurala pozicija na tržištu i stvorile pretpostavke za ostvarivanje prihoda u novim okolnostima.

Mjerenje ostvarenja:

Povećanje prihoda iz navedenih djelatnosti za 10% u odnosu na 2022. godinu.

Zaštita interesa RH kao Davatelja koncesije – 100%.

6. **Razvoj sustava upravljanja:** razvijati sustav upravljanja po svim njegovim strukturnim elementima (dokumentacijska infrastruktura, organizacija, poslovni procesi, resursi, partnerstva, informiranje i komunikacija) kako bi u svakom trenutku bio sposoban preuzeti djelatnost pružanja aerodromskih usluga i radnike, u slučaju prekida Ugovora o koncesiji.

Mjerenje ostvarenja:

Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom ISO 9001:2015 za sve poslovne funkcije i poslovne procese.

7. **Primjena načela održivosti:** načelo održivosti primjenjivat će se u kontekstu razvoja integriranog sustava upravljanja ZLZ d.o.o. (kvaliteta, okoliš, rizici, sigurnost, društvena odgovornost) te ostvarivanja poslovnog rezultata.

Mjerenje ostvarenja: Ostvaren poslovni rezultat u 2023. godini koji omogućuje 100% -tno ostvarivanje planiranih posebnih ciljeva.

3. OPIS PLANA POSLOVANJA U 2023. GODINI

U nastavku donosi se kratki prikaz Plana poslovanja Društva Zračna luka Zagreb d.o.o. u poslovnoj 2023. godini:

3.1. Plan prihoda

Ukupni prihodi u 2023. godini planiraju se u iznosu od 903.478,00 EUR. To je neznatno više u odnosu na nerevidirano ostvarenja Ukupnih prihoda u 2022. godini u iznosu 902.193,00 EUR.

Poslovni prihodi planiraju se u iznosu 744.211,00 EUR i čine 82,37% Ukupnih prihoda. Financijski prihodi planiraju se u iznosu od 159.267,00 EUR i odnose se na prihod od kamata na depozite u bankama, koju su već godinama iznimno niske i ovi prihodi čine 17,63% planiranih Ukupnih prihoda.

3.2. Plan promjena u portfelju usluga

Društvo prodaje slijedeće usluge na tržištu: savjetničke usluge za sustave upravljanja (kvaliteta, okoliš, prometne studije, master planovi, kalkulacije cijena usluga i dr.). Pored ovoga, Društvo prodaje i vlastite programe edukacije, a koji se težišno odnose na upravljanje zračnim lukama.

U pogledu savjetničkih i usluga edukacije, portfelj usluga dopunit će se novim programima savjetovanja poput procesa restrukturiranja, a kada se radi od edukaciji, ponudit će tržištu edukaciju iz područja upravljanja antikorupcijom. Ovim promjenama Društvo se želi prilagoditi potrebama kupaca, u okviru čega će biti otvoreno i za osmišljavanje novih programa sukladno zahtjevima kupaca.

3.3. Plan promjena u ključnim partnerstvima

Kupci usluga koje Društvo pruža do sada su bili uglavnom: zračne luke u Hrvatskoj, poduzeća u pretežitom vlasništvu RH, strani partneri koji su angažirali Društvo za pojedine projekte u kojima se Društvo pojavljivalo kao podizvođač. Društvo će u 2023. godini biti otvoreno za sve subjekte na tržištu, nastojeći se programima savjetničkih usluga i usluga edukacije, maksimalno prilagođavati potrebama i zahtjevima kupaca.

3.4. Odnos prema Srednjoročnom planu poslovanja 2023. – 2025. godine

Aktivnosti opisane u točkama 3.2. i 3.3. ovog Plana, usklađene su i predstavljaju operacionalizaciju poslovnih aktivnosti iz Srednjoročnog plana poslovanja ZLZ d.o.o. u razdoblju 2023. – 2025. godine.

3.5. Plan rashoda

U 2023. godini Ukupni rashodi planiraju se u iznosu 891.123,00 EUR, što je više od ostvarenih nerevidiranih Ukupnih rashoda u 2022. godini u iznosu od 876.536,00 EUR. U okviru Ukupnih rashoda, Poslovni rashodi planiraju se u iznosu 873.123,00 EUR što čini 97,98% Ukupnih planiranih rashoda. Preostalih 2,02% čine financijski rashodi, u iznosu 18.000 EUR.

U 2023. godini planira se dobit prije oporezivanja, odnosno razlika Ukupnih prihoda i Ukupnih rashoda, u iznosu od 12.355,00 EUR.

3.6. Promjene u strukturi dobavljača

S obzirom na Plan nabave i činjenicu da se uglavnom radi o stavkama tzv. „bagatelne nabave“, Društvo ne planira značajnije promjene u strukturi dobavljača, budući da s postojećim dobavljačima ima pozitivna iskustva, a odnosi s njima regulirani su ugovorima.

3.7. Plan investicija i ulaganja u IT

Društvo je investirao u IT opremu tijekom 2018. i 2019. godine. Značajnije investiranje u IT opremu u 2023. godini se ne planira, osim zamjene laptopa i tableta.

3.8. Plan izlaska na nova tržišta

Društvo planira izlazak na tržište sukladno opisanom u točki 3.3. ovog Plana.

3.9. Plan značajnih korporativnih promjena

Tijekom 2023. godine vlasnici Društva trebaju odlučiti o daljnjem smjeru rada i razvoja Društva. U tom smislu nude se tri moguća scenarija:

- Društvo nastavlja s radom kao i do sada s težištem na razvoju novih projekata i pružanju stručne i tehničke pomoći RH-u kao Davatelju koncesije. U tom kontekstu potrebno je obnoviti rad Povjerenstva za nadzor koncesije;
- Društvo nastavlja s radom uz potpisivanje Sporazuma o naknadi koju bi plaćali imatelji udjela, koji postupak je u tijeku, a što bi osiguralo odgovarajući porezni tretman cijele transakcije Koncesije, a sukladno Mišljenju Porezne uprave iz 2014. godine;
- Nastavljaju se aktivnosti i cilju rješavanja problema i naplate tzv. „Troškova razvoja“, o čemu postoji i odluka Skupštine ZLZ d.o.o., a to se odnosi na grad Zagreb i grad Veliku Goricu budući da su Republika Hrvatska i Zagrebačka županija podmirili svoje obveze;
- Izgrađuje se sustav upravljanja kvalitetom ISO 9001:2015;

3.10. Plan ključnih investicija za ostvarivanje planiranih poslovnih ciljeva

Ključna investicija su stavke:

- savjetničke usluge vezano za projekt Airport City,
- kupnja 15% poslovnog udjela u projektu Airport City

Društvo koristi vlastite izvore financiranja i u 2023. godini u tom segmentu ne planiraju se promjene.

Ukupne investicije u 2023. godini planiraju se u iznosu od 1.608.000,00 EUR, od toga u projekt Airport City u iznosu 1.500.000,00 EUR ili 93,28%. U okviru toga, iznos od 750.000,00 EUR ili planira se za kupnju 15% udjela u projektu Airport City. Iznos od 70.000,00 EUR ili 4,35% planiran je za uređenje poslovnog prostora vezano za proširenje, a 38.000,00 EUR ili 2,37% investicija planirano je za obrazovanje zaposlenih. Financirale bi se iz vlastitih izvora (akumulacija prethodnih razdoblja i tekući prihodi). O kupnji udjela u novom društvu odlučivat će Skupština društva.

Tablica 1. Investicije u razvoj u 2023. godini

Rb.	Investicije u EUR (Novi projekti)	Realizacija 2022.	Plan 2023.
1	2	3	4
1.	Izrada Elaborata ekonomske opravdanosti (za potrebe Airport City-a)	185.360,00	200.000
2.	Izrada projektne dokumentacije za infrastrukturu (za potrebe projekta Airport City)		50.000
3.	Savjetničke pravne usluge (za potrebe projekta Airport City)		380.000
4.	Poslovni udjeli u projektu (dodatnih 15%)		750.000
5.	Elaborati o procjeni zemljišta		20.000
6.	Uređenje novog poslovnog prostora		70.000
7.	Obrazovanje		38.000
8.	Ostalo vezano uz projekt Airport City		100.000
Ukupno:			1.608.000

U 2023. godini težište će biti na donošenju potrebnih odluka, statusa projekta i pripreme dokumentacije za izgradnju hotela u okviru Projekta Airport City.

Stavka Defect list predstavlja obvezu iz Ugovora o koncesiji prema kojoj Društvo financira obveze RH preuzete Ugovorom o koncesiji, a koje se odnose na otklanjanje nesukladnosti temeljem nalaza Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, prije preuzimanja operativnog upravljanja od strane Koncesionara. U 2023. godini ne planiraju se investicije u tu svrhu budući da Društvo smatra da je izvršilo sve svoje obveze prema Ugovoru o koncesiji, a iz razloga što je Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo zatvorila nalaz vezan za sanaciju USS koju godinama bezuspješno pokušava otkloniti Strabag.

4. KLJUČNI ELEMENTI FINANCIJSKOG PLANA

U ovom poglavlju obrađuju se ključni elementi financijskog plana za 2023. godinu:

4.1. Plan prihoda i rashoda

Ukupni prihodi u 2023. godini planiraju se u iznosu od 903.478,00 EUR. Poslovni prihodi planiraju se u iznosu 744.211,00 EUR i čine 82,37% Ukupnih prihoda. Financijski prihodi planiraju se u iznosu od 159.267,00 EUR i odnose se na prihod od kamata na depozite u bankama, koju su već godinama iznimno niske i ovi prihodi čine 17,63% planiranih Ukupnih prihoda.

U 2023. godini Ukupni rashodi planiraju se u iznosu 891.123,00 EUR. U okviru Ukupnih rashoda, Poslovni rashodi planiraju se u iznosu 873.123,00 EUR što čini 97,98% Ukupnih planiranih rashoda. Preostalih 2,02% čine financijski rashodi, u iznosu 18.000 EUR.

U 2023. godini planira se dobit prije oporezivanja, odnosno razlika Ukupnih prihoda i Ukupnih rashoda, u iznosu od 12.355,00 EUR.

4.2. Plan neto dobiti, EBITDA i bruto marža

U 2023. godini Društvo planira neto dobit u iznosu 11.120,00 EUR.

EBIT se planira u iznosu 141.267,00 EUR (EBIT=dobit prije poreza+neto financijski rashodi).

EBITDA se planira u iznosu od 246.267,00 EUR (EBITDA=EBIT+Amortizacija+Vrijednosna usklađenja).

Bruto marža = poslovni prihodi – trošak prodaje = 744.211,00 – 562.776,00 = 181.435,00 EUR.

Bruto marža % = bruto marža / prodaja = 181.435,00 / 555.290,00 = 32,67%.

EBIT marža = (EBIT / poslovni prihodi) u 2023. godini planira se u vrijednosti od 141.267,00 / 744.211,00 = 18,98%.

4.3. Plan promjena u imovini i strukturi imovine

Vrijednost Ukupne imovine 31.12.2023. planira se u iznosu oko 123.100.000,00 EUR. To neznatno manje nego je vrijednost Ukupne imovine na 31.12.2022. koja se procjenjuje u iznosu 123.125.220,00 EUR. Na dan 31.12.2022. godine učešće Dugotrajne imovine je 91,04%, a Kratkotrajne 8,82%.

4.4. Plan promjena u Dugotrajnoj imovini

U strukturi Dugotrajne imovine 74,46% je Nematerijalna imovina, dok Materijalna imovina sudjeluje u strukturi Dugotrajne imovine s 23,84%. Dugotrajna financijska imovina ima udio od 0,86%.

U strukturi Materijalne imovine, Zemljište sudjeluje s 94,03%. Ne planiraju se u 2023. godini značajnije promjene u Dugotrajnoj imovini.

4.5. Plan promjena u strukturi izvora financiranja

Društvo se financira vlastitim izvorima financijskih sredstava i vlastitim sredstvima će se financirati i u 2023. godini, bez zaduživanja kod banaka ili drugih subjekata.

5. OSTVARENJE U 2022. GODINI

U nastavku prikazuje se nerevidirano ostvarenja u 2022. godini, kao podloga za Plan poslovanja u 2023. godini:

5.1. Ostvareni financijski rezultat

ZLZ d.o.o. je u razdoblju siječanj – prosinac 2022. godine ostvarila Ukupne prihode u iznosu 902.193,00 EUR što je za 18,99% više nego u istom razdoblju 2021. godine, kad je ostvarila Ukupne prihode u iznosu od 758.208,00 EUR i Ukupne rashode u iznosu od 876.532,00 EUR, što je za 25,90% više nego u istom razdoblju 2021. godine, kad su Ukupni rashodi ostvareni u iznosu od 696.229,00 EUR. U okviru Ukupnih prihoda Poslovni prihodi iznosili su 739.521,00 EUR, što čini 81,97% Ukupnih prihoda.

U razdoblju siječanj – prosinac 2022. godine ostvarena je dobit nakon oporezivanja u iznosu od 16.585,00 EUR.

5.2. Ostvarivanje ciljeva u 2022. godini

Na temelju činjenica koje govore o rezultatima poslovanja u 2022. godini, Uprava Društva ZLZ d.o.o. zaključuje da je u novim okolnostima uspješno izvršila obveze sukladno zakonu, zaključcima Vlade RH i odlukama Skupštine Društva. Paralelno se radilo na ovim važnim odrednicama poslovanja:

- izvršavanje naslijeđenih obveza iz razdoblja od prije preuzimanja 5.12.2013.;
- pružanje stručne i tehničke pomoći Davatelju koncesije u nadzoru provedbe Ugovora o koncesiji;
- stvaranju institucionalnih, organizacijskih, kadrovskih i drugih (kompetencija) pretpostavki za preustroj djelatnosti Društva ZLZ d.o.o. i osiguravanje održivog poslovanja Društva ZLZ d.o.o. u narednom razdoblju te razvoj sustava upravljanja Društva ZLZ d.o.o. do razine da u svakom trenutku bude spremna, u slučaju raskida Ugovora o koncesiji, preuzeti djelatnost i radnike i nastaviti pružanje aerodromskih usluga;
- razvoj novih usluga: konzultantske usluge, edukacija, usluga zastupanja stranih tvrtki;
- razvoj novih projekata (Airport City).

Tijekom poslovanja u 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. godine konstatirano je u više navrata (izrada planova poslovanja, izvještaja o poslovanju i dr.) i više aspekata (računovodstveni, financijski, porezni, pravni i dr.) da model koncesije zračne luke Zagreb nije kopija nekih već postojećih modela koncesije u RH. To je opredijelilo Upravu da, zajedno sa suradnicima, iznalazi originalna rješenja za pojedine probleme i situacije koje su se javljale i tijekom 2022. godine u poslovanju Društva ZLZ d.o.o., sve u namjeri da se osigura poslovanje po načelima: zakonitosti, transparentnosti, kvalitete, održivosti i stalnog poboljšavanja.

Društvo ima organizacijsku, kadrovsku, procesnu i poslovnu kompetenciju za stvaranje centra izvrsnosti koji, bez naknade, može imateljima udjela pružati stručnu i tehničku pomoć na infrastrukturnim projektima te razvijati ostale djelatnosti, bez opterećenja Proračuna RH. U tom smislu od velike važnosti je realizacija slijedećih aktivnosti:

- potpisivanje Sporazuma o plaćanju naknade za korištenje imovine u vlasništvu ZLZ d.o.o. od strane koncesionara, za što postoje sve zakonske i druge pretpostavke, a čime se rješava porezni aspekt cjelokupne transakcije u okviru projekta koncesije, a sukladno Mišljenju Porezne uprave. Postupak se provodi već četvrti put, bezuspješno, unatoč pozitivnim mišljenjima svih ministarstava koja su pozvana dati svoje mišljenje, kao i Ureda za zakonodavstvo;
- povrat „Troškova razvoja“ ZLZ-u d.o.o., a koje je Društvo imalo jer je financiralo izradu pripreme dokumentacije i savjetničke usluge, u fazi pripreme projekta Koncesije (još se potražuje iznos od 700.294,30 EUR) budući da je tijekom 2022. godine, 25.8.2022. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture izvršilo uplatu Zračnoj luci Zagreb d.o.o. iznos od 1.111.404,55 EUR. Povrat „Troškova razvoja“ potvrdila je i Skupština društva ZLZ d.o.o. Obveze nisu podmirili grad Zagreb i grad Velika Gorica;
- rješavanje statusa zemljišta potrebnog za izgradnju Airport City-ja koji će dugoročno kvalitetnije pozicionirati zračnu luku Franjo Tuđman kao regionalno čvorište putničkog prometa te postati generator razvoja grada Velika Gorica i Zagreba. U međuvremenu, društvo je započelo s projektom ishodeći Lokacijsku dozvolu za izgradnju hotela na vlastitoj zemljišnoj čestici 664/4. Lokacijska dozvola KLASA: UP/I-350-05/22-01/000004, URBROJ: 238-31-01/153-22-0013, izdana je od strane grada Velike Gorice, Upravnog odjela za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja, dana 2.9.2022. godine. Projekt bi značio:
 - novu investiciju na području zračne luke Franjo Tuđman;
 - zapošljavanje građevinske operative hrvatskih tvrtki;

- novi sadržaj koji bi doprinio kvalitetnijem pozicioniranju zračne luke na međunarodnom tržištu usluga u zračnom prometu u smislu stvaranja regionalnog čvorišta za zračni putnički i teretni promet u ovom dijelu Europe;
- otvaranje novih radnih mjesta;
- doprinos socijalnoj stabilnosti regije obuhvata zračne luke, osobito grada Velike Gorice, posljedično Zagrebačke županije i dijelom grada Zagreba;
- nove uplate u Državni proračun kao što su: dio dobiti od poslovanja, porezi, doprinosi;
- nove uplate u lokalni proračun grada Velika Gorica: porez na dohodak, prirez;
- mogućnost održivog poslovanja za društvo ZLZ d.o.o. i obavljanja Zakonom o zračnim lukama utvrđenih aktivnosti, za RH kao Davatelja koncesije;
- sve to bez angažiranja sredstava iz Državnog proračuna jer model investicije to ne predviđa.

6. OPIS KLJUČNIH ULAZNIH PARAMETARA I PRETPOSTAVKI

U nastavku ovog Plana donosi se opis ključnih ulaznih parametara i pretpostavki za ostvarivanje ciljeva iz Plana poslovanja u 2023. godini:

6.1. Očekivanja ključnih zainteresiranih strana

Sukladno međunarodnim normama za sustave upravljanja, zainteresirane strane prepoznate su kao: kupci/korisnici, vlasnici, partneri, uža i šira društvena zajednica i zaposleni. Očekivanja pojedinih skupina zainteresiranih strana u odnosu na poslovanje Društva prepoznata su kao očekivanja da u društvu ZLZ d.o.o. imaju:

6.1.1. Kupci/korisnici usluga:

- pouzdanog partnera;
- kvalitetne usluge koje ispunjavaju zahtjeve korisnika, bilo da se radi o uslugama konzaltinga, edukacije ili zastupanja;

6.1.2. Vlasnici:

- stabilnost poslovanja;
- izvršavanje Zaključaka Vlade RH vezano za financiranje obveza RH kao Davatelja koncesije, a preuzetih Ugovorom o koncesiji;
- poslovanje sukladno zakonima i propisima;
- pružanje stručne i tehničke pomoći RH-u u nadzoru provedbe Ugovora o koncesiji;
- razvoj novih projekata.

6.1.3. Partneri:

- stabilnog poslovnog partnera (dobavljači, državne institucije, obrazovne institucije, zdravstvene institucije i dr.).

6.1.4. Uža i šira društvena zajednica:

- stabilnost u poslovanju;
- nastavljanje tradicije poslovanja ZLZ d.o.o.;
- redovite uplate u lokalni gradski proračun te ostale uplate (turistička zajednica i dr.);
- razvoj.

6.1.5. Zaposleni:

- kontinuitet poslovanja;
- podršku nadležnog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i imatelja udjela;
- podršku ostalih ministarstava u smjeru razvoja novih projekata i inicijativa;
- ostvarivanje egzistencije (plaća, obrazovanje, zdravstvena skrb i dr.).

6.2. Promjene na tržištu kupaca

S aspekta već opisanih usluga koje na tržištu pruža Društvo, ne očekuju se značajnije promjene na tržištu kupaca u 2023. godini.

6.3. Promjene na tržištu dobavljača

S obzirom na skromne potrebe za nabavom, Društvo ne očekuje u 2023. godini značajnije promjene na tržištu dobavljača.

6.4. Promjene u tehnologiji i okruženju, IT, potrebe za investicijama koje iz toga proizlaze

U okviru zadaće nadzora provedbe Ugovora o koncesiji, a u svrhu zaštite interesa RH kao Davatelja koncesije, Društvo prati razvoj tehnologije u procesima aerodromskih usluga. U svrhu uspostavljanja centra izvrsnosti u poslovanju, a radi obavljanja usluga koje pruža na tržištu, Društvo ulaže u IT opremu (server) kao i odgovarajuća software-ska rješenja (programe) nužne za pružanje kvalitetne usluge korisnicima.

6.5. Promjene institucionalnog (regulatornog) okvira

Društvo prati aktivnosti Vlade RH i Sabora oko predlaganja i donošenja raznih zakona i drugih propisa i po potrebi aktivno sudjeluje u javnoj raspravi, naročito preko Hrvatske udruge poslodavaca, ali i neposredno, kad se radi o sektorskim zakonima. Društvo ima iskustvo u tome jer je tijekom projekta izgradnje NPT-a sudjevalo u izmjenama više zakona, kako bi se omogućio završetak projekta.

Poslovanje Društva temelji se na pozitivnim zakonima. Za poslovanje Društva u planskom razdoblju i dalje te za ostvarivanje njegove Misije, nužno je potpisivanje Sporazuma o plaćanju naknade za korištenje imovine Društva, a kako je već opisano u točki 5.2. ovog Plana, kao i povrat „Troškova razvoja“.

6.6. Promjene u financijskom i makroekonomskom položaju

Osnovna obilježja hrvatskog gospodarstva tijekom razdoblja od 1.1.-31.12.2022. godine bila su: ubrzan rast, povećanje kreditnog rejtinga, smanjenje broja nezaposlenih, vraćanje investicijske aktivnosti privatnog sektora, stabilnost tečaja kune ispunjenje zahtjeva za ulazak u Schengen i Eurozonu od 1.1.2023. godine, provedba strukturnih reformi u gospodarstvu i društvu u cjelini koje su prisutne, ali i dalje se odvijaju sporo. Rast prometa u sektoru turizma sa značajnim utjecajem na rast BDP-a. Tijekom 2022. godine u nekim turističkim mjestima broj dolazaka, noćenja i financijski rezultat bolji su nego tijekom 2019. godine. Za razdoblje obuhvaćeno izvještajem karakteristična je daljnja niska razina kamata na oročene depozite.

Sve je izraženiji manjak radne snage u pojedinim sektorima i gospodarstvu uopće, osobito u turizmu, ugostiteljstvu, građevini, prometu i transportu, ali i drugim uslužnim sektorima.

ZLZ d.o.o. u 2022. godini nije obavljala djelatnost pružanja aerodromskih usluga, težište poslovanja ZLZ d.o.o. bilo je pružanje stručne i tehničke pomoći Davatelju koncesije u nadzoru provedbe Ugovora o koncesiji i razvoju konzalting usluga kupcima na tržištu.

Društvo je ostvarivalo prihod prodajom usluga savjetovanja o razvoju sustava upravljanja te konzultantskih usluga u području izrade prometnih studija kao i sudjelovanja u nacionalnom projektu uvođenja sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH. Tržišna kretanja u zračnom prometu (promet putnika, zrakoplova, robe i dr.) nisu bila od utjecaja na poslovanje ZLZ d.o.o. Ekonomska kretanja u gospodarstvu svakako manifestiraju svoj utjecaj na cijelo gospodarstvo pa tako i na poslovanje ZLZ d.o.o., u mjeri u kojoj utječu na poslovnu klimu, institucionalni okvir za poslovanje, stabilnost gospodarstva, trendove u gospodarstvu.

6.7. Ključni rizici neostvarivanja plana poslovanja

U ovom dijelu Plana poslovanja u 2023. godini daje se osvrt na unutarnje i vanjske rizike koji mogu značajnije utjecati na ostvarivanje Plana poslovanja:

Unutarnji rizici:

6.7.1. Strategijski rizici

Strategijski rizici procjenjuju se kako slijedi:

- misija, vizija, strategija, politike te opći i posebni upravljački ciljevi jasno su definirani;
- upravljanje područjima poslovanja u nadležnosti je kompetentnih izvršitelja;
- financijama i troškovima se upravlja sukladno planovima, odlukama Skupštine i Uprave te se redovno izrađuju izvješća, provodi se revizija poslovanja, izvješćuje se Skupština i nadležna tijela poput FINA-e, Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstva financija, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, grada Zagreba;
- imidž Društva nije dobar, kako u nadležnom Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, tako ni u pojedinim javnostima i to zbog nekritički prihvaćenih stereotipa i predrasuda, za što nema opravdanja, budući se radi o koncentraciji kompetencije koja se teško može pronaći u bilo kojoj drugoj organizaciji.

6.7.2. Rizici upravljanja

Rizici upravljanja procjenjuju se kako slijedi:

- organizacijska struktura pokriva sve zadaće koje su u nadležnosti Društva;
- organizacijska klima i motivacija na potrebnoj su razini;
- stil vođenja može se ocijeniti kao liberalan;
- kultura organizacije i komunikacija rizika je prisutna, poboljšanja su moguća;
- sustav nagrađivanja postoji i transparentan je;
- sustav kontrole postoji, kako u području upravljanja financijama, tako i od strane vanjskih institucija (FINA, revizija, Izjava o fiskalnoj odgovornosti, izvješćivanje zainteresiranih strana, izvješće o usklađenosti, Skupština i dr.).

6.7.3. Operativni rizici

Operativni rizici procjenjuju se kako slijedi:

- procesni rizici nisu značajni jer Društvo upravlja svim svojim poslovnim procesima;
- projektni rizici odnose se na projekt Zagreb Airport City, za koji su učinjene određene predradnje, projekt nije dobio status strateškog projekta, što povećava rizik njegove realizacije;
- rizik sigurnost na radu zaposlenih nije značajan jer se vodi računa o preventivi (liječnički pregledi) i procedurama ponašanja na radnom mjestu u izvanrednim situacijama;
- procesi koje provodi Društvo nemaju negativni utjecaj na okoliš, osim u dijelu uredskog otpada kojim se upravlja na zakonit način;
- osoblje raspolaže kompetencijom za obavljanje predviđenih radnih zadataka (dva doktora znanosti (1 u zvanju izvanrednog profesora, 1 docenta), jedan magistar znanosti na doktorskom studiju, jedan MBA, jedna magistra i jedna viša stručna sprema) uz specijalističko obrazovanje za pojedina područja;
- rizik po sigurnost informacija i podataka dodatno je umanjen implementacijom GDPR sustava za zaštitu osobnih podataka;
- upravljanje kvalitetom integrirano je u poslovanje Društva i postoji kadrovska kompetencija za upravljanje kvalitetom, a u planu je i implementacija sustava upravljanja kvalitetom sukladno sa zahtjevima međunarodne norme ISO 9001:2015.

6.7.4. Financijski rizici

Financijski rizici procjenjuju se kako slijedi:

- stanje financijskih sredstava i prihoda trebalo bi se popraviti naplatom dijela „Troškova razvoja“ i potpisivanjem Sporazuma o plaćanju naknade za korištenje imovine Društva (točka 5.2. i 6.8. ovog Plana);
- kamatni rizik nije prisutan, budući da Društvo nema kreditnih zaduženja, ali problem su niske kamate na devizne depozite koje Društvo ima kod poslovnih banaka;
- bonitet Društva je stabilan, a potraživanja se odnose na potraživanja za „Troškove razvoja“ od imatelja udjela u iznosu od 700.294,30 EUR te potraživanja po osnovi još ne potpisanog Sporazuma o plaćanju naknade za korištenje imovine Društva;
- udjeli koje Društvo ima u povezanim društvima nisu ugroženi, ali utječu na financijski rezultat zbog pada vrijednosti dionica na tržištu (Croatia Airlines), ali i drugi, što povećava rashode;
- rizik sanacije USS uslijed toga što tvrtka Strabag već godinama ne uspijeva riješiti problem, ali dovodi u pitanje i produljenje financijske garancije za preostale radove, koja je do ove godine uredno izdavana te postoji određena vjerojatnost da će ovaj predmet završiti na sudu; Važno je istaknuti da je Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo zatvorila ovaj nalaz prije nekoliko godina;
- Društvo raspolaže akumulacijom za određene investicije u nove projekte i može ih financirati iz vlastitih izvora do razine ishođenja Lokacijske dozvole, uz uvjet da dobije povrat tih ulaganja kroz tzv. „troškove razvoja projekta“;
- manji Ukupni prihodi uslijed znatnog pada gospodarskih aktivnosti u RH i globalno.

Vanjski rizici:

6.7.5. Tržišni rizici

Tržišni rizici procjenjuju se kako slijedi:

- rizik tehnološkog razvoja nije značajan jer Društvo prati tehnologiju poslovnih procesa koje kontrolira, posjeduje odgovarajuće procedure i ima kadrovsku kompetenciju;
- usluge s kojima Društvo nastupa na tržištu kao što su edukacija specijalizirana za potrebe razvoja sustava upravljanja zračnih luka, izradu prometnih i drugih studija te zastupanje stranih tvrtki s programima specijaliziranim za upravljanje zračnim lukama, atraktivne su na tržištu;
- rizik tržišne pozicije je prisutan jer se Društvo nastoji pozicionirati na tržištu;
- rizik tržišta nabave nije značajan.

6.7.6. Politički, društveni i regulatorni rizici

Politički, društveni i regulatorni rizici procjenjuju se kako slijedi:

- političko okruženje je stabilno;
- društveno okruženje je dinamično, ako se promatra sa stajališta gospodarstva i djelatnosti;
- gospodarstvo bilježi rast BDP-a nakon pandemije;
- Hrvatska je ušla u Schengen i eurozonu što značajno smanjuje rizike poslovnaja;
- rizik od terorizma na globalnoj razini prisutan je i značajan;
- Društvo izvršava sve svoje obveze koje proizlaze iz zakona te preuzete ugovorima;
- Društvo odgovara i jamči za usluge koje pruža svojim korisnicima;
- prisutan je rizik eventualne izmjena Zakona o zračnim lukama;
- prisutan je rizik odluka pojedinih ministarstava vezanih za status Društva;
- rizik odluka Skupštine Društva koje bi se temeljile na izmijenjenim zakonima i odlukama ministarstava, a vezano za status Društva.

6.7.7. Rizici elementarnih nepogoda

Rizici elementarnih nepogoda procjenjuju se kako slijedi:

- rizici poput: potresa, oluje, snježne mećave, poplave, suše i požara, klimatskih promjena i dr., prisutni su, ali ne ugrožavaju poslovanje Društva;
- rizik pandemije (rizik od oboljenja zaposlenih i smanjenja poslovnih aktivnosti)

6.8. Ključne pretpostavke za ostvarivanje plana

Ključne pretpostavke za ostvarivanje plana poslovanja u 2023. godini su:

- Donošenje odluke Vlade RH kojom se daju ovlasti Ministru mora, prometa i infrastrukture da potpiše, zajedno s ostalim imateljima udjela koji su već tri puta donijeli potrebne odluke, Sporazum o plaćanju naknade Društvu za korištenje imovine predane Koncesionaru na korištenje, a koja se naknada temelji na Izmjenama i dopunama Zakona o zračnim lukama (NN 78/15) i Mišljenju Ministarstva financija – Porezna uprava, Klasa: 410-01/13-01/1438, Urbroj: 513-07-21-01/14-9, od 8.7.2014. godine;
- Da vlasnici odluče o statusu Društva i podrže njegovo postojanje i rad Društva u svrhu pružanja stručne i tehničke pomoći Davatelju koncesije u nadzoru provedbe Ugovora o koncesiji, a kroz obnovu rada Povjerenstva za praćenje koncesije te razvoj novih djelatnosti i novih projekata poput Zagreb Airport City projekta;
- Da Skupština ZLZ d.o.o. odluči formalno o početku realizacije projekta Zagreb Airport City što bi u bitnome odredilo daljnji tijek aktivnosti na projektu i omogućilo njegovu realizaciju na način i uz korist imateljima udjela, kako je opisano u točki 5.2. ovog Plana.

- Da se Društvu vrate u Državni proračun (zbirni račun) uplaćeni razvojni troškovi u iznosu od 2 mil. EUR kojima je Društvo financiralo savjetnike i pripremne aktivnosti u svrhu stvaranja pretpostavki za preuzimanje operativnog upravljanja zračnom lukom od strane Koncesionara, a temeljem naloga Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u razdoblju od 2012. godine do realizacije izgradnje NPT-a, o čemu je Ministar mora, prometa i infrastrukture donio Odluku i dopisom Klasa: 343-03/07-01/57, Urbroj: 530-07-1-1-3-19-1274, od 26.4.2019. godine obavijestio Društvo da će izvršiti povrat uplaćenih sredstava. Sukladno Ugovoru o koncesiji, Koncesionar je Društvu po preuzimanju uplatio navedeni iznos, međutim po nalogu Ministarstva financija i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, ta su sredstva uplaćena u Državni proračun (zbirni račun), a zbog tumačenja da se radi o koncesijskoj naknadi, uz navedenu mogućnost da će biti vraćena. Dopisom Klasa: 343-03/07-01/57, Urbroj: 530-07-1-1-3-19-1274, od 26.4.2019. godine, Ministarstvo mora prometa i infrastrukture izvršilo je povrat navedenih sredstava. Odluko o vraćanju „Troškova razvoja“ i potpisivanju Ugovora ZLZ i imatelja udjela donijela je i Skupština na sjednici održanoj 6.7.2020. godine. Obveze nisu podmirili imatelji udjela grad Zagreb i grad Velika Gorica.

7. PLAN NABAVE ROBA I USLUGA U 2023. GODINI

Plan nabave radova, roba i usluga u 2023. godini prikazan je kroz pregled planiranih stavki koje se realiziraju sukladno Zakonu o javnoj nabavi (NN 90/11;83/13; 143/13; 120/16 (tablica 2.)

Mišljenjem Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Klasa: 406-01/20-01/351, Urbroj: 517-08-04-01-01-21-2, od 7.1.2021. godine, ZLZ d.o.o. u smislu Zakona o javnoj nabavi (NN 120/16) ne smatra se “javnim naručiteljem” niti “sektorskim” naručiteljem.

Za stavke Plana nabave roba i usluga sredstva su dijelom osigurana kroz Račun dobiti i gubitka te dijelom iz prethodno ostvarene akumulacije.

Roba

Tablica 2. Plan nabave robe u 2023. godini

Rb.	Predmet nabave ROBA	Plan 2023. (EUR)
1	2	3
1.	Potrošni materijal	2.700
2.	Uredski materijal i sitan inventar (papir, PCV spirale i folije, potrepštine, pribor za uredske strojeve, koverta)	4.000
3.	Toneri za pisače i foto-kopirne uređaje	10.700
4.	Pneumatici za vozila (zimski/ljetni)	1.600
5.	Servis i rezervni dijelovi za uredske strojeve	2.000
6.	Rezervni dijelovi za informatičke uređaje i opemu	2.200
7.	Company profile brošura, korporativni pokloni	4.000
8.	Promotivni korporativni materijal, brošure, korporativni pokloni	2.500
9.	Zamjena dotrajalog namještaja za urede - stolice	10.000
10.	Informatička oprema (PC, laptopi i sl.) + Airport OPS Capacity Tool	32.000
11.	Sitan inventar za apartmane u Dugoj Uvali (posuđe, vješalice, pribor za jelo, pribor za kupaonice, rasvjetna tijela)	2.600
12.	Zamjena dotrajalih madraca, jastuka i posteljine u apartmanima	3.000
13.	Zamjena pokvarenih električnih aparata (frižideri, TV prijemnici, klima uređaji, kuhinjski špareti)	2.600
UKUPNO ROBA:		79.900

Sve osim jedne planirane stavke nabave robe u 2023. godini predstavljaju tzv. „nabavu male vrijednosti“, budući da je njihova planirana vrijednost pojedinačno znatno ispod 26.545,00 EUR. Tablici 2. Predmet nabave je roba neophodna za normalno funkcioniranje društva ZLZ d.o.o. i svakodnevno poslovanje. Planirana vrijednost nabave robe u 2023. godini iznosi 79.900,00 EUR.

Usluge

Planirana vrijednost nabave usluga u 2023. godini (Tablica 3.) iznosi 294.500,00 HRK. U 2023. Godini visok trošak nabave odjetničke su usluge, budući da se problem sanacije USS (Uzletno sletne staze) i staza za vožnju, a koju neuspješno provodi Strabag d.o.o. već desetak godina, nastavlja i da postoji vjerojatnost da će se problem morati rješavati na sudu. Značajniji iznos planira se i za procjenu tržišne vrijednosti udjela koje ZLZ d.o.o. ima u drugim društvima (CTN, Soko Air, Plesoprijevoz, Međunarodna zračna luka Mostar.

Tablica 3. Plan nabave usluga u 2023. godini

Rb.	Predmet nabave USLUGE	Plan 2023 (EUR)
1	2	3
1.	Usluge održavanja uredskih strojeva i opreme	2.700
2.	Usluge održavanja IT opreme	5.000
3.	Istraživanje tržišta (CAPA i dr. baze podataka)	7.300
4.	Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom (certifikacijski audit)	3.500
5.	Usluge računovodstvenog servisa	22.000
6.	Porezno – računovodstveno savjetovanje	13.000
7.	Održavanje VW vozila (servis, popravci, registracija)	8.000
8.	Održavanje web stranice	500
9.	Preventivni sistematski pregled zaposlenih	3.000
10.	Različite tiskarske usluge	2.000
11.	Prevoditeljske usluge	3.000
12.	Troškovi pranja posteljine, trošak recepcije, osiguranje objekata – Duga Uvala)	34.000
13.	Održavanje apartmana u Dugoj Uvali (sitni popravci inventara ili objekata)	9.500
14.	Odvoz i zbrinjavanje otpisane i rashodovane imovina (oprema, uređaji i dr.)	4.000
15.	Procjena tržišne vrijednosti rashodovanih sredstava (oprema, uređaji i dr.)	3.000
16.	Revizija financijskih izvještaja	8.000
17.	Izrada elaborata o procjeni vrijednosti udjela u društvima (CTN, Pleso prijevoz, Soko Air d.d., Zračna luka Mostar d.o.o., apartmani Duga Uvala, i dr.)	28.000
18.	Izrada parcelacijskih elaborata, etažiranja, projekata, uknjižbe i dr., vezano za rješavanje imovinsko – pravnih odnosa (Zrakoplovna škola i dr.)	41.000
19.	Odvjetničke usluge u sporu sa STRABAG-om vezano za sanaciju USS-a, sudski sporovi	55.000
20.	Usluge secijalizirane institucije (Građevinskog fakulteta) vezano za sanacija i rekonstrukcija USS-a i staza za vožnju A i B	22.000
21.	Tekuće održavanje	20.000
UKUPNO USLUGE:		294.500

Rekapitulacija iznosa planirane nabave roba i usluga u 2023. godini prikazana je u Tablici 4.

Tablica 4. Rekapitulacija planirane nabave roba i usluga u 2023. godini

Rb.	Predmet nabave	Plan 2023 (EUR)
1	2	3
1.	ROBA	79.900
2.	USLUGE	294.500
UKUPNO:		374.400

Ukupna vrijednost nabave roba i usluga u 2023. godini planira se u iznosu od 374.400,00 EUR. Od toga na nabavu roba otpada 79.900,00 EUR ili 21,34% ukupnog planiranog iznosa vrijednosti nabave u 2023. godini. Ostatak od 78,66% odnosi se na usluga.

8. ZAKLJUČAK

Društvo je u 2022. godini ispunilo temelju zadaću, a to je pružanje stručne i tehničke pomoći Davatelju koncesije u nadzoru provedbe Ugovora o koncesiji. Pored toga, razvijalo je nove djelatnosti kao što su: konzultantske usluge u području tehnologije prometa i upravljanja.

Pored toga, Društvo razvija nove projekte u okviru projekta Zagreb Airport City, koji ima za cilj kvalitetnije pozicioniranje zračne luke Zagreb na međunarodnom tržištu te stvaranja pretpostavki za održivo poslovanje Društva, razvoj novih djelatnosti, investicija, radnih mjesta te dobiti za imatelje udjela.

Rješavanje navedenih pitanja pod točkom 6.8. ovog Plana određuje budućnost poslovanja Društva ZLZ d.o.o. i njegov daljnji rad i razvoj, kako u smjeru nadzora provedbe Ugovora o koncesiji u smislu zaštite interesa RH kao Davatelja koncesije, do kraja koncesijskog razdoblja tako i razvoj novih projekata u okviru projekta Zagreb Airport City, koji imaju za cilj kvalitetnije pozicioniranje zračne luke Zagreb na međunarodnom tržištu usluga u zračnom prometu. Sve to u svrhu povećanja konkurentnosti zračne luke Zagreb i stvaranja pretpostavki da postane regionalno čvorište putničkog i teretnog zračnog prometa u jugoistočnoj Europi.

Daljnje odgađanje rješavanje, u ovom Izvještaju opisanih problema dovodi u pitanje opstanak i razvoja društva ZLZ d.o.o. te dugoročno ugrožava interese imatelja udjela. Društvo ima kadrovsku, procesnu i poslovnu kompetenciju te kompetenciju misije i u mogućnosti je ispuniti ovaj Plan poslovanja u 2023. godini.

Napomena:

Ovaj Plan izrađen je na temelju Uputa za izradu i dostavu planova i izvještaja o poslovanju trgovačkih društava i pravnih osoba koji čine državnu imovinu, od 5. rujna 2019. godine.

